

TID ATT GE

AV CARINA AHLQVIST

Omtanke, välgörenhet, gemenskap – centrala ord i jultid. Dokumentationen från Västsverige år 2004 visar både gamla och nya former för givmildhet och solidaritet. Frälsningsarméns julinsamling är en hjälpverksamhet med lång tradition, likaså rödakorskretsarnas

Göteborg 2004.

Foto: Carina Ahlqvist, DAG/Institutet för språk och folkminnen.

och kyrkans julbasarer, där handarbeten och hembakat ger inkomster genom försäljning och lotterier. Ett nytt inslag är Röda Korsets kampanj där besöksverksamheten söker bidrag via tidningsannonser och reklampelare med den iögonfallande texten "Årets julklapp. En människa."

Mitt i den göteborgska julruschen står försäljare av tidningen Faktum – de hemlösa tidning. Det aktuella numret innehåller intervjuer med hemlösa, som delar med sig av sina tankar kring julen. Faktumförsäljarna säljer även Faktumkalendern, som i motsats till kalendrar med "avklädda bilder" visar hemlösa personer som är upklädda. "När andra klär av sig, klär vi på oss." Professionella stylisterna har hjälpt till med klädval och smink. Hälften av försäljningssumman går direkt till försäljaren.

Flera arrangörer anordnar julfirande för hemlösa, och andra, som önskar en stunds samvaro under julen. Julstämning skapas genom god mat, musik, julklappar och gemenskap. Arrangemangen bygger på ideella krafter i kombination med gåvor från företag och allmänhet. Att själv uppsöka gemenskap i nya sammanhang är dock inte en självklarhet för alla. En av arkivets informanter, en kvinna från Dalsland, berättar:

Julen 2004, för min del en ensamjul, för första gången på 62 år (...) Julen är familjens stora högtid sedan länge men nu uppträder allt mer julfirande för de ensamma och hemlösa i t.ex. kyrkans och Röda Korsets regi. Men nog fordras det mod, kanske ännu mer mod av den etablerade men ensamma människan att gå dit, själv har jag icke det kuraget.